

MUSSENACKERLAND

LARISSA RAND

Burgerschapsvorming is een veelbesproken onderwerp. Hoe leer je kinderen meedoen aan de maatschappij? De beste manier hiervoor is kinderen zelf laten ervaren hoe die maatschappij in elkaar zit. Een maatschappij bestaat niet uit losse vakken, maar is een geïntegreerd geheel. Dat is ook de manier waarop we op jenaplanscholen wereldoriëntatie vorm willen geven. Hieronder een voorbeeld van een project dat uitermate geschikt is om extra aandacht te besteden aan burgerschapsvorming.

Mussenackerland

Eens in de drie jaar ontstaat er een nieuw land binnen de grenzen van Udenhout. Openbare Jenaplanschool De Mussenacker werkt dan aan het WO-thema 'maken en gebruiken'. De hele school staat in het teken van Mussenackerland. De kinderen van de school regeren in het land en leren hierdoor een beetje hoe de maatschappij in elkaar zit. Er is een restaurant, café, hobbywinkel, fruitwinkel, fabriek en een bank. In de bovenbouw hebben de kinderen moeten solliciteren voor het bekleden van een functie in Mussenackerland. Via een officiële procedure met een echte sollicitatiecommissie is de rolverdeling bepaald.

De directeur is door de kinderen benoemd tot koningin en zij opende de grens voor een kijkje in haar land.

Op de route naar de bank 'Spenk' waar een bovenbouwgroep de geldtransacties coördineert en de mutaties van de rekeningen van de andere groepen uit Mussenackerland bijhoudt, vertelt de koningin over de meuro's, de geldeenheid van Mussenackerland: 'We kunnen in het buitenland niet met deze meuro's betalen. Daarom heeft de bank een vaste wisselkoers ingesteld. Een meuro is een halve euro.'

Eenmaal bij Spenk aangekomen zet de baliemedewerker net de pinautomaat klaar. De allereerste pinautomaat met spraakherkenning. De oude automaat werkte niet naar behoren, dus moesten de bankmedewerkers met iets innovatiefs komen. Na lang beraad kwam de spraakherkenning. De baliemedewerker hoort de pincode, ziet het bijbehorende bankpasje en zodoende herkent hij welke groep geld wil opnemen.

De bank verdient zelf door middel van transacties en baliewerkzaamheden.

Onderweg ziet de koningin dat de economie van haar land bloeit. Twee middenbouwgroepen maken zelfstandig jam en appelmoes.

Voor de ingrediënten van deze producten moeten de kinderen naar de supermarkt in het buitenland om inkopen te doen. Als de jam of appelmoes klaar is, wordt uitgerekend wat de kostprijs van het product is en bepaald wat de verkoopprijs moet worden. Er moet natuurlijk wel winst gemaakt worden.

Aangekomen bij het restaurant, zien we dat er net een maaltijd wordt opgediend. De inwoners van deze middenbouwgroep vervullen allemaal een keer de rol van kok, ober en gast in het restaurant. De kinderen zoeken gerechten, doen zelf de inkopen, maken de placemats en de menukaart voor hun gerecht en bereiden de maaltijd. Een ander kind serveert de maaltijd en voorziet de gasten van een glaasje drinken. Om het restaurant mooi aan te kunnen kleden, moeten de inwoners inkopen doen bij de hobbywinkel, beheerd door een bovenbouwgroep. Voor meer omzet hebben de exploitanten een echte bezorgdienst opgericht, waardoor de inwoners zich niet naar de winkel hoeven te begeven.

Microkrediet

Iedere groep heeft tijdens de opening van Mussenackerland een startkapitaal gekregen. Door de circulatie van de meuro's blijft de economie draaiende. Sommige inwoners waren zo innovatief om te frauderen met het (door een kind ontworpen) geld. De beheerders van de bank waren alert en hebben elke meuro voorzien van een stempel op de achterzijde, waardoor het valse geld gemakkelijk onderschept kan worden.

De inwoners bedenken van alles om aan geld te komen. Er zijn tal van loterijen georganiseerd. Ook kunnen de inwoners klusjes doen voor de begeleidende inwoners, de conciërge en koningin. Er wordt driftig over het te betalen bedrag onderhandeld, maar het werkt wel. Mussenackerland is nog nooit zo schoon geweest.

Bij de fruitwinkel Tutti Frutti kunnen de inwoners hun dagelijkse portie vers fruit kopen. De bovenbouwgroep die hier verantwoordelijk

voor is, leert hier om te gaan met de prijs-kwaliteit verhouding en het afvalproces. Niemand wil rotte appels kopen. De prijs voor het fruit gaat per kilo. Hierdoor moeten de groepen steeds uitrekenen hoeveel

kilo ze nodig hebben om de hele groep van fruit te voorzien. Omdat de inwoners minder fruit gingen eten, nam de winst van Tutti Frutti af. Daarom hebben de eigenaars van de fruitwinkel besloten om vers geperste fruitsapjes te gaan verkopen. Van de mindere appels wordt appeltaart gebakken.

De verdiende meuro's kunnen worden uitgegeven in het café De Oranje Uil, waar de bovenbouwgroep drankjes en hapjes (zelfgebakken koekjes, taart en cake) verkoopt. Vanwege de inflatie hebben ze de prijzen echter drastisch moeten verhogen. Ook de toeristen kunnen in het café terecht voor een praatje met andere ouders. Voor hen is de koffie gratis. Om de omzet te verhogen, verzinnen

de uitbaters van De Oranje Uil allerlei publiektrekkers. Zo worden er regelmatig dans- of playbackacts opgevoerd.

De onderbouwers houden zich bezig met het winkelspel en een productieproces. Ze zijn op excursie geweest naar een supermarkt in het buitenland om te kijken hoe dat er aan toe gaat. Daarnaast volgt een groep het proces van graan tot brood, waarbij ze zelf ook brood gaan bakken. Een andere groep bekijkt de weg van wol tot kleding. Ze hebben zelf ruwe wol gewassen en geeraard met de kaardenmolen. Daarna is er ook garen gesponnen en hebben de kinderen zelf kleding gemaakt die ze tijdens een modeshow op de jaarmarkt aan het publiek zullen showen.

De afsluiting

Aan het eind van dit thema wordt een markt georganiseerd voor alle toeristen uit het buitenland, waarbij de gemaakte producten aan de man gebracht worden. De restaurantjes en winkeltjes zijn dan open. De toeristen kunnen hun euro's deze dag omwisselen voor meuro's en zo met de in Mussenackerland geldende munteenheid hun inkoop doen.

Het is geweldig om de interactie te zien tussen alle inwoners uit de diverse groepen. Iedereen is afhankelijk van elkaar, iedere inwoner is even belangrijk in deze economie en dat voel je. De hele school bruist van de energie als je binnenkomt. Overal bedrijvigheid en vooral betrokkenheid. Dit is een thema waarbij wereldoriëntatie echt het hart van het onderwijs is.

*Larissa Rand is directeur van Openbare jenaplanschool De Mussenacker in Udenhout
Cartoon: Janneke Kaagman*

Felix Meijer
deskundig in onderwijs
035 6280242

Nascholing jenaplan

SYNEGO biedt vernieuwde cursussen en opleidingen gebaseerd op de kernkwaliteiten.

SYNEGO biedt u scholing op maat.

SYNEGO verzorgt twee oriëntatiecursussen:

- ◆ Kennismaking met het Jenaplan voor beginnende groepsleiders of teams.
- ◆ Verdieping van het Jenaplan aan de hand van de kernkwaliteiten voor groepsleiders of teams die hun eigen praktijk nader willen onderzoeken.

Beide nascholingen bestaan uit zes bijeenkomsten van drie uur.

SYNEGO verzorgt de jenaplanopleiding voor groepsleiders die het erkende jenaplantdiploma willen halen. Afhankelijk van de gewenste studiebelasting en het tempo kan er een twee- of driejarige traject gevolgd worden.

SYNEGO kan alle cursussen in een school- of regiogebonden traject verzorgen.

Kijk op de *vernieuwde website*
www.synego.nl